

Dolores Thijs

Het huis aan de Sont

Karen Blixen na *Out of Africa*

Roman



Uitgeverij Oorsprong

‘Welkom, Fru Carlsen’

Voorjaar 1949

De trein kwam hijgend tot stilstand op het stationnetje van Rungsted. Nadat de zon door de ochtendnevels heen was gedrongen was het kwik al snel gestegen tot 26 graden. Het was een stralende, maar zeldzaam hete en stoffige voorjaarsdag, zoals we hem zo vroeg in het jaar al lang niet meer gehad hadden. Het was de warmste lente sinds het eind van de oorlog, de mensen, dieren en akkers snakten naar regen. Het gezoem van insecten hing zwaar in de windstille lucht die trilde in de hitte, zwaluwen fladderden in paren klapwiekend door de hemel. Het water van de Sont klotste tegen het keienstrand.

Ik droeg een katoenen zomerjurk, lichtgroen met witte noppen en met een wikkelceintuur dat ik op de rug tot een grote strik geknoopt had. Door de reis was hij behoorlijk verfomfaaid en onder de oksels zaten natte kringen. Het was benauwd en het zweet parelde over mijn rug en voorhoofd. Ik maakte niet bepaald een stijlvolle entree. Nils droeg zijn zondagse korte broek, die er ook niet meer zo netjes uitzag als toen ik ze hem die ochtend had aangetrokken. Ik

hielp hem met uitstappen en nauwelijks had ik de grote en de kleine koffer op het perron neergezet of ze werden opgepakt door een oudere man die zijn pet afnam en achter zijn pijp iets onduidelijks bromde. Ik veronderstelde dat het een welkomstgroet was. Hij droeg een bruine corduroy broek die een beetje van zijn achterwerk zakte, een grijs zomerhemd en groene tuinlaarzen. Een herdershond draafde opgewonden om Nils en mij heen en snuffelde kwispelend aan onze schoenen. Een jonge, ietwat mollige vrouw die ik zo rond de dertig schatte, riep hem tot de orde: 'Hier, zit, Pasop!' Het was haar aan te zien dat zij niet al uren in een volle bus en een bedompte stoptrein had gezeten en haar verzorgde uiterlijk maakte dat ik me nog armoediger voelde. De hond luisterde onmiddellijk.

'Welkom, Fru Carlsen. Mijn naam is Clara Svendsen. Dag, Nils.' Meteen vielen me haar ogen op, blauw en ijzig als het water van een fjord hartje winter. De jonge vrouw praatte op een onbewogen toon, als iemand die vraagt hoe laat het is. Haar gezicht, waar het zonlicht op viel, drukte niets uit. Ze depte het met een wit katoenen zakdoekje en zakte iets door de knieën, tot op Nils' ooghoogte. Haar enorme strohoed legde een schaduw over mijn zoon-tje. Toen ze hem probeerde te zoenen dwarrelde een

fuchsiarood lint van de brede rand speels op haar ene schouder en een blonde lok viel op Nils' wang. Hij verborg zijn gezichtje in de kreukels van mijn jurk en hoe meer ik probeerde hem een fatsoenlijke houding te laten aannemen, hoe steviger hij zich aan me vastklampte. Het werd echt tijd dat hij leerde omgaan met andere mensen. 'En mag ik u Alfred Pedersen voorstellen, onze man voor alle seizoenen? Vandaag in de rol van chauffeur.' De ironische ondertoon ontging me niet, maar ik had geleerd wat geduld was en om mijn nieuwsgierigheid te bedwingen. Het zou zich allemaal wel uitwijzen. De man zette zijn pet af, haalde de pijp uit zijn mond en gaf me een hand.

Vóór het station trok een met gele fresia's versierde T-Ford de aandacht. 'Tja, zo'n auto zie je niet iedere dag', zei Clara glimlachend. 'Een tweedehandsje, maar de Barones heeft hem zelf opgesmukt. Speciaal voor u. Ze barst nu eenmaal van dit soort, eh, leuke ideeën.' De brompot rolde veelzeggend met zijn ogen. Onopvallend, zo dacht hij waarschijnlijk, maar ik zag het. Nors negeerde de man de geamuseerde blikken en het commentaar van de andere treinreizigers die zich naar de auto omdraaiden. Ruwe bolster, blanke pit, zo beoordeelde ik hem. Hij laadde de bagage in en hielp Nils en mij in de auto. Nils had moeite met het hoge trapje bij het portier en

liet zich tot mijn verbazing zonder tegenspartelen door Alfred Pedersen op de voorbank tillen. Een dergelijk, in mijn ogen haast vorstelijk en onverwacht onthaal had ik niet verwacht en ik verzekerde Clara dat mijn zoon en ik het erg op prijs stelden. Een kwartier later waren we op Rungstedlund.

De zon scheen fel op de rode dakpannen en de hitte van de middag trok als een waas om de witte gevel van het L-vormige huis waarop een lindeboom zijn lange schaduw wierp. Vanaf de bovenverdieping kon je waarschijnlijk de omliggende weilanden en de Sont zien. Tegen de muren van het huis groeiden wilde rozen, blauwe regen en clematis en tussen de donkergroen geverfde ramen en deuren klommen wingerdranken omhoog, niet grillig en opstandig, maar net zo keurig gesnoeid als de heggen rond de grasperken, waar spinnen hun kleverige webben hadden gesponnen. Koolwitjes fladderden over het zilverschoon en de paarse rododendrons. De warme lucht geurde indringend naar sering. Bij de borders zoemden hommels rond de meidoornstruiken en tussen het fluitenkruid, dat als een zomerse sneeuw-
bui uitbundig over de boter- en paardenbloemen, de rode klaver en de vossenstaarten heen groeide, bloosden boerenpioenen. Bij de vijver met de waterlelies dansten libellen naast jonge eendjes die zenuwachtig

achter hun moeder aan zwommen. Ergens ver weg in het stille bos hoorde ik de vage, holle lach van een specht. De eiken, beuken en de kastanjabomen, met hun witte bloesems als kaarsen in een kathedraal, reikten met opgeheven kruinen naar de wolkenloze hemel. Het grasveld lag er sappig groen bij. Alles ver- raadde de liefdevolle hand van een tuinman.

Zo ongeveer had ik me het paradijs altijd voorge- steld. Ik kon haast niet geloven dat ik hier verzeild was geraakt. Al mijn zintuigen werden geprikkeld en vooral de geuren riepen herinneringen op aan mijn kindertijd. Iets in die omgeving wekte een zalige loomheid op die ik sindsdien niet meer had gekend. Deze plek vervulde mij met nieuwe moed en hoop en ik besepte dat ik dankbaar moest zijn. Maar aan wie? God? Die had me tot dusver niet zo goed behan- deld. Was het niet gewoon mijn eigen doortastend- heid die me hierheen had gevoerd? Wat deed het ertoe. Dat het leven vol verrassingen en onverwachte wendingen zat, had ik inmiddels óók geleerd. Maar ik besepte ook dat mijn leven tot dusver alleen maar uit fasen had bestaan. Het boerenkind en daarna de jonge vrouw, mijn opleiding en werk als verpleegster, de jaren met Jens in Kopenhagen. Alles was van voorbijgaande aard geweest, behalve mijn moeder- schap was niets duurzaam gebleken. Maar nu lag er

een nieuw pad voor me, waarvan ik ook niet met zekerheid wist waartoe het me zou leiden en of het niet wederom van korte duur zou zijn. Gezien mijn leeftijd – ik was inmiddels 38 – had ik echter nog maar weinig tijd voor misgrepen en experimenten en ik besloot dat Rungstedlund ook mijn wereld zou worden. Ik zette vol vertrouwen mijn eerste schreden op een weg die ik, ook al wist ik niet wat ik er allemaal nog zou aantreffen, vastberaden tot mijn levensavond wilde volgen. En voor Nils zou het heerlijk zijn om hier op te groeien.

Anderhalve maand eerder had ik het allemaal zelf moeten uitzoeken en vanaf het station de bus genomen. Na twee haltes was ik al op de Strandvej. Ik stapte uit aan de kant van de Sont, die zich stil, glanzend en roerloos uitstreckte tot aan de horizon. Zeilbootjes dobberden op het water en kleine golven kletsten tegen de oever. De lucht was zo helder dat ik Zweden aan de overkant kon zien liggen. Ik liep de oprijlaan tussen de hoge beukenhaag op. Behalve het gekwetter van een paar vogels was het er volkomen stil. Daardoor kwam het me voor alsof mijn knarsende voetstappen op het grind tot in Kopenhagen te

horen waren. In de lichte zeebries wapperden op het grasveldje achter het huis aan de Strandvej handdoeken en onderrokken aan een waslijn die tussen twee berken was gespannen. Bij het koetshuis sproeide een man de tuin. Hij droeg een versleten tuinbroek, met daaronder een overhemd met opgerolde mouwen. In de kruiwagen lagen tomatenplantjes, tegen het hek stonden een paar rozenstruiken met de wortels in een jutezak. Het weer was in ieder geval een gunstig voorteken.

Ik bonkte met de zware klopper op de deur. Ergens sloeg een hond aan en een mager meisje – ik schatte haar een jaar of zeventien – met een bleek ovalen gezichtje deed open. Ze droeg een smetteloos wit schort en op het kastanjebruine haar, dat ze zo had opgestoken dat het op een vogelnestje leek maar ook op een stevig bouwwerk dat elke storm moest kunnen doorstaan, pronkte een parmantig een stijf kapje zoals ze allang niet meer gedragen werden. Het jonge ding maakte een knicks, iets wat geen enkel modern meisje tegenwoordig nog deed. Ik stapte in een streep zonlicht en schreed voorzichtig over het dikke tapijt, vrezend dat ik mijn schoenen niet goed aan de deurmat had geveegd.

Het huis was fris en koel. Het meisje begeleidde me via een kleine, zonnige serre met rotanmeubelen

vanwaar je uitzicht had op de Sont, naar een kamer links in de gang. Ze opende de deur en ik betrad een salon die door de grote, vergulde spiegels aan de lindengroene wanden twee keer zo groot leek. Er werd me gevraagd om plaats te nemen in een van de olijfgroene fauteuils van de zithoek. Het meisje verwijderde zich.

Ik ging zo zitten dat ik de deur in de gaten kon houden. Ik heb altijd een hekel gehad aan deuren in mijn rug, ik hou van overzicht, dat geeft me een gevoel van veiligheid. Hier komt vast veel bezoek, dacht ik, de kamer taxerend. Het zachte ochtendlicht stroomde door de ramen naar binnen en werd gedempt door lange tulen gordijnen met bloemborduursels die als bruidssluiers over het glimmende parket sleepten. Mijn aandacht werd verder getrokken door de bizarre, oosterse tekeningen op een kamerscherm en de oude schilderijen aan de muren vanwaar vorige generaties letterlijk op me neer leken te kijken. Op de ladekasten stonden houten en stenen vogels uitgestald; de meeste had ik nog nooit door de Deense lucht zien vliegen. De secretaire bevatte vast veel geheimen en wat kon er in die met koper beslagen kist zitten, waarop een vaas met dieprode pioenen stond te pronken? Ik was niet gewend aan dit soort interieurs en diep onder de indruk.

De staande witte klok sloeg één uur. Op de plavuizen van de vestibule naderden driftig tikkende hakjes. De deur van de kamer ging piepend open en vanuit de gang viel een baan licht naar binnen. Mevrouw Blixen kwam de kamer binnen, in haar hand hield ze een notitieboekje en een potlood. Ik stond op en we begroetten elkaar. Ze was kleiner en fragieler dan ik had verwacht. Ondanks de warmte droeg ze een bruine fluwelen broek en een dikke beige coltrui waarin haar spitse bleke gezicht, dat door een strak haarband nog smaller leek, bijna helemaal verdween. Vooral de koortsachtige en dik met kohl omlijnde ogen, alsof ze waren opgemaakt voor een toneelvoorstelling, vielen me op. Even dacht ik aan een van de heksen uit Nils' sprookjesboek. Een beeld dat ik echter meteen verjoeg, omdat het me niet had verbaasd als de vrouw tegenover me mijn gedachten had kunnen lezen. Hoewel ik nooit veel waarde had gehecht aan uiterlijk vertoon had ik die ochtend meer dan gewoonlijk aandacht aan mijn verschijning besteed. Toch vond ik meteen dat deze vrouw er in haar eenvoudige kleren honderd keer eleganter uitzag dan ik en ik schaamde me een beetje voor mijn degelijke mantelpakje dat al meer dan tien jaar oud was. Iets nieuws kon ik me niet veroorloven en waarom zou ik? Als alles volgens